

BÄSTA LIVSPLATSEN

Region Halland

Regionens revisorer 2022-09-21

Till Regionstyrelsen för yttrande

Regionfullmäktiges presidium för kännedom

Revisionsrapport Granskning av Region Hallands arbete utifrån FN:s barnkonvention

Regionens revisorer har vid sitt sammanträde 2022-09-21 behandlat och godkänt bifogad revisionsrapport Granskning av Region Hallands arbete utifrån FN:s barnkonvention.

Granskningens syfte har varit att bedöma om regionstyrelsens ledning, styrning och uppföljning är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv. Vi har i vår granskning biträtts av sakkunniga från PwC.

Vår bedömning är att regionstyrelsens ledning, styrning och uppföljning inte helt är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv.

Granskningen visar att regionstyrelsen inte har gjort någon analys eller tydligt vidtagit åtgärder med anledning av att barnkonventionen blivit lag. De centrala styrdokumenterna innehåller barnrättsperspektiv och det finns rutiner inom vårdförvaltningarna för regional tillämpning av barnkonventionen och hur barnets bästa ska tillvaratas. Det saknas dock regionövergripande styrning för hur barnets bästa ska tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser och vi bedömer att det inte är tydligt hur detta sker i alla delar av organisationen, där till exempel rutiner som rör hälso- och sjukvården inte är rådande. Det saknas regionövergripande rutiner och former för dialog och inflytande, dock finns rutiner för vårdförvaltningarna. Regionstyrelsen har inte följt och analyserat aktuell statistik om barns levnadsvillkor och situation i regionen. Det pågår dock ett arbete med att ta fram regiongemensamma kunskapsunderlag gällande barn och ungas hälsa. Vi kan inte se förekomst av systematisk uppföljning eller utvärdering utifrån barnkonventionen.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till regionstyrelsen.

- Rutin för tillämpning av barnkonventionen finns för hälso- och sjukvården men då motsvarande rutin saknas för övriga verksamhetsområden rekommenderar vi att regionstyrelsen tillser att detta tas fram.

- Regionstyrelsen bör även tillse att övriga delar av organisationen tydliggör hur de arbetar för att barnets bästa ska tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser, likväl som hur barns möjligheter till dialog och inflytande kan stärkas.
- Regionstyrelsen bör analysera hur barnkonventionen följs samt efterfråga och inhämta underlag för att följa upp hur barnkonventionen får praktiskt genomslag och beaktas i Region Hallands olika delar.

Yttrande samt redogörelse om vilka åtgärder regionstyrelsen avser att vidta med anledning av resultatet i granskningen önskas senast 2022-12-01.

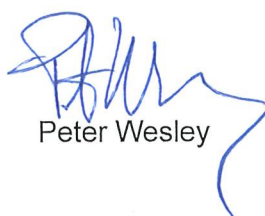
För regionens revisorer

Jan-Erik Martinsen

Lena Olofsdotter

Eva Hudin

Gösta Gustafsson

Peter Wesley

Tobias Eriksson

Bilaga: Revisionsrapport Granskning av Region Hallands arbete utifrån FN:s barnkonvention.
Svar sänds till: regionen@regionhalland.se

Granskning av Region Hallands arbete utifrån FN:s barnkonvention

Region Halland

September 2022

Projektledare Tobias Björn, certifierad kommunal revisor

Projektmedarbetare Johanna Larsson, revisionskonsult

Kvalitetssäkrare Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Halland genomfört en granskning av regionens arbete utifrån barnkonventionen. Granskningens syfte var att bedöma om regionstyrelsens ledning, styrning och uppföljning är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsens ledning, styrning och uppföljning **inte helt** är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Har regionstyrelsen gjort någon analys och vidtagit åtgärder för att förbereda sig inför att barnkonventionen blivit lag?	Nej	
Innefattar Region Hallands centrala styrdokument ett barnrättsperspektiv?	Ja	
Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocessen?	Delvis	
Finns former för dialog och inflytande för barn- och unga i beslutsprocessen?	Delvis	
Har utbildning genomförts om konventionen och dess tillämpning för chefer, medarbetare och förtroendevalda?	Delvis	
Har regionstyrelsen följt och analyserat aktuell statistik om barns levnadsvillkor och situation i regionen?	Nej	
Har regionstyrelsen systematiskt följt upp och utvärderat arbetet med barnkonventionen?	Nej	

Rekommendationer

- Rutin för tillämpning av barnkonventionen finns för hälso- och sjukvården men då motsvarande rutin saknas för övriga verksamhetsområden rekommenderar vi att regionstyrelsen tillser att detta tas fram.
- Regionstyrelsen bör även tillse att övriga delar av organisationen tydliggör hur de arbetar för att barnets bästa ska tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser, likväl som hur barns möjligheter till dialog och inflytande kan stärkas.

- Regionstyrelsen bör analysera hur barnkonventionen följs samt efterfråga och inhämta underlag för att följa upp hur barnkonventionen får praktiskt genomslag och beaktas i Region Hallands olika delar.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	6
Avgränsning	6
Metod	6
Granskningsresultat	7
Analys och åtgärder inför att barnkonventionen blir lag	7
lakttagelser	7
Bedömning	8
Styrande och stödjande dokument	8
lakttagelser	8
Bedömning	10
Former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocessen	10
lakttagelser	10
Bedömning	12
Former för dialog och inflytande för barn- och unga	12
lakttagelser	12
Bedömning	13
Utbildningsinsatser	14
lakttagelser	14
Bedömning	14
Uppföljning	15

lakttagelser	15
Bedömning	16
lakttagelser	16
Samlad bedömning	18
Rekommendationer	20

Inledning

Bakgrund

Sedan den 1 januari 2020 är FN:s barnkonvention lag i Sverige. Det innebär ett större ansvar för kommuner och regioner att tillämpa barns rättigheter så att de får ett genomslag vid bedömningar, ärenden och beslut som rör barn.

Barn är medborgare i samhället som saknar rösträtt och representation i beslutande församlingar. Risken att barn inte blir hörda samt bristen på tillräckligt stöd och skydd är skäl till att barn har egna rättigheter. Trots att Sverige åtagit sig att följa FN:s barnkonvention sedan ratificeringen år 1990, kvarstår många utmaningar för att tillgodose barns rättigheter.

Konventionen innehåller fyra grundläggande principer som är styrande för tolkningen av konventionen. Dessa principer uttrycker att:

- Alla barn har lika värde och därmed rätt att inte bli diskriminerad (artikel 2)
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn (artikel 3)
- Alla barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)
- Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad (artikel 12)

Av artikel 4 i konventionen framgår att konventionsstaten, där regioner också ingår, ska nyttja sina resurser till fullo för att uppfylla barns rättigheter och vidta alla lämpliga åtgärder gällande exempelvis administrativa förfaranden för att genomföra konventionens rättigheter. När barnkonventionen nu är lag är det en risk att kommuner och regioner inte vidtagit tillräckliga åtgärder och saknar en tydlig styrning och uppföljning utifrån ett barnrättsperspektiv.

Revisorerna har, med bakgrund av ovanstående, funnit att det utifrån väsentlighet och risk är relevant att granska styrningen och uppföljningen kring barnkonventionen.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte var att bedöma om regionstyrelsens ledning, styrning och uppföljning är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv.

Bedömningen har utgått från följande revisionsfrågor:

- Har regionstyrelsen gjort någon analys och vidtagit åtgärder för att förbereda sig inför att barnkonventionen blivit lag?
- Innefattar Region Hallands centrala styrdokument ett barnrättsperspektiv?
- Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser?
- Finns former för dialog och inflytande för barn och unga i beslutsprocesser?
- Har utbildning genomförts om konventionen och dess tillämpning för chefer, medarbetare och förtroendevalda?

- Har regionstyrelsen följt och analyserat aktuell statistik om barns levnadsvillkor och situation i regionen?
- Har regionstyrelsen systematiskt följt upp och utvärderat arbetet med barnkonventionen?

Revisionskriterier

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap 1§
- Lag (2018:1197) om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter, särskilt artikel 2, 3, 4, 6, 12, 42
- Nationell strategi för att stärka barnets rättigheter, S2010.026
- Relevanta styrande dokument i Region Halland

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till att omfatta regionstyrelsens styrning och ledning på området.

Barn är enligt konventionen varje människa under 18 år.

Metod

Granskningen har genomförts genom granskning av centrala styrdokument och granskning av övergripande stödjande dokument för att förverkliga barns rättigheter. Protokollgenomgång av regionstyrelsens protokoll har genomförts. Frågor har ställts till vårdförvaltningarna via e-post gällande rutin för lokal tillämpning av barnkonventionen.

Intervjuer har genomförts på regionledningsnivå med:

- Verksamhetschef för social hållbarhet
- Intervju med projektledare på hälso- och sjukvårdsavdelningen
- Gruppintervju med två social hållbarhetsstrateger
- Gruppintervju med förvaltningschef kultur och skola och utvecklingsledare barn och unga på kultur i Halland
- Gruppintervju med hälso- och sjukvårdsstrateger för psykisk hälsa samt barn och ungdomars hälsa

Totalt har 8 st personer intervjuats. De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska ett utkast av rapporten innan färdigställande.

Rapporten är kvalitetssäkrad av Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor, i enlighet med PwCs riktlinjer för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Analys och åtgärder inför att barnkonventionen blir lag

Revisionsfråga 1: Har regionstyrelsen gjort någon analys och vidtagit åtgärder för att förbereda sig inför att barnkonventionen blivit lag?

lakttagelser

Den 1:a januari 2020 har FN:s konvention om barnets rättigheter blivit svensk lag. Regionstyrelsens arbetsutskott har på sitt sammanträde 2018-02-27 § 123 haft muntlig information om barnkonventionen och Region Halland utifrån att regeringen har föreslagit att barnkonventionen skulle bli svensk lag. Arbetsutskottet tog del av information samt diskuterade vad som krävs för att barnets rättigheter ska genomsyra allt arbete i Region Halland. Regionstyrelsen beslutade på sitt sammanträde 2018-04-04 § 70, att lägga protokollen från arbetsutskottet till handlingarna. Som en del av granskningen har vi begärt ut underlag på om regionstyrelsen gjort någon analys eller förberett sig inför att barnkonventionen blir lag. Vi har inte tagit del av några underlag som styrker att regionstyrelsen gjort någon analys eller vidtagit åtgärder. Från intervjuer har det framgått att regionen anordnat en workshop med länsstyrelsen kring lagen, inför att barnkonventionen skulle bli svensk lag.

Under år 2019 har Region Halland varit en av de deltagande regionerna i SKR:s satsning Modellregioner för jämställdhetsintegrering. Regionstyrelsen har tagit del av resultatrapport för projektet 2019-11-20 § 194. Syftet med satsningen har varit att identifiera processer på övergripande nivå i styrkedjan genom vilka jämställdhetsintegrering som strategi kan implementeras. I arbetet har målsättningen varit att hitta formerna för hur ett jämlikhetsperspektiv kan komplettera arbetet med jämställdhetsintegrering. Regionen beskriver att ambitionsnivån utgår ifrån några av de övergripande uppdrag som Region Halland har, bland annat Agenda 2030 och att barnkonventionen blir lag 1 januari 2020. I resultatrapporten beskrivs möjliga delar att utveckla inom styrning och ledning 2020-2022. Där är två av förslagen taggning Agenda 2030/barnkonventionen i Stratsys¹ och utvärdering av jämställdhets- och rättighetsintegrering för hela mandatperioden.

I Region Hallands mål- och budgetdokument för 2020-2022, antagen av regionfullmäktige 2019-06-16 § 40, framgår skrivelser om att regionen under 2020 vill kartlägga och synliggöra eventuell ojämställdhet och ojämlikhet i regionens verksamheter för att kunna genomföra aktiviteter som är jämställdhets- och rättighetsintegrerade. Det arbetet är kopplat till satsningen Modellregioner för jämställdhetsintegrering. Från mål- och budgetdokument 2021-2023 framgår det att arbetet fortsätter med jämställdhet- och rättighetsintegrering i styrning och ledningsprocesser.

¹ Stratsys är ett digitalt styrning- och ledningssystem.

I Region Halland finns en rutin för regional tillämpning av barnkonventionen där den senaste versionen är publicerad 2021-05-03. I en intervju har det framgått att rutinen togs fram inför att barnkonventionen skulle bli svensk lag. I rutinen står det att den gäller för Region Halland och även att rutinen berör alla verksamheter som på något sätt kommer i kontakt med barn antingen som patienter eller som närstående. Det står även att rutinen syftar till att tydliggöra hur medarbetare och verksamheter inom Region Halland ska arbeta för att implementera Barnkonventionen på olika nivåer. Från intervjuer har det framgått att rutinen gäller för hälso- och sjukvårdsdelen av regionen. I rutinen går det att läsa att rutinen är fastställd av hälso- och sjukvårdsdirektör.

Vad gäller regionstyrelsen, och i synnerhet med anledning av dess uppsiktsplikt och uppdrag att leda och samordna förvaltningen av regionens angelägenheter, finner vi i upprättad årsplan för regionstyrelsen, 2020, inte några prioriteringar eller aktiviteter kopplat till att barnkonventionen blir lag. Likväl avsaknas skrivelser i regionkontorets verksamhetsplan för 2020.

Av regionstyrelsens protokoll för år 2019 finner vi inte heller att styrelsen behandlat att barnkonventionen blir lag. Av regionstyrelsens protokoll från början av 2020 i samband med att lagen trädde i kraft kan vi inte se att barnkonventionen varit uppe för diskussion.

Bedömning

Har regionstyrelsen gjort någon analys och vidtagit åtgärder för att förbereda sig inför att barnkonventionen blivit lag?

Nej.

Vi har inte tagit del av några underlag som påvisar att regionstyrelsen gjort någon analys eller tydligt vidtagit åtgärder med anledning av lagens ikraftträdande. Vi noterar dock bland annat att styrelsen har erhållit information om barnkonventionen samt att en framtagen rutin för tillämpning av barnkonventionen har tagits fram. Rutinen avser hälso- och sjukvårdsdelen av regionen och är fastställd av hälso- och sjukvårdsdirektör. Vi bedömer det som positivt att en rutin har tagits fram men bedömer att det är en brist att motsvarande rutin inte tagits fram för regionens övriga verksamhetsområden.

Styrande och stödjande dokument

Revisionsfråga 2: Innefattar Region Hallands centrala styrdokument ett barnrättsperspektiv?

lakttagelser

Region Hallands vision är att Halland ska bli den bästa livsplatsen. Regionen har en regional utvecklingsstrategi för Halland, Halland - bästa livsplatsen 2035. I den regionala utvecklingsstrategin finns kännetecknen för Halland som bästa livsplats 2035. Ett av

kännetecknen är “Alla barn och unga har likvärdiga förutsättningar för goda uppväxtvillkor” genom att regionen bland annat arbetar systematiskt med barnrättsarbete för och tillsammans med barn och unga.

I Region Hallands mål och budget 2022-2026 har regionen antagit sju fokusområden. Ett uppdrag som är kopplat till fokusområdena är “Arbete för goda och jämlika uppväxtvillkor genom utveckling av tidiga insatser och satsningar på barn och unga”.

Region Halland har en strategi för hållbar tillväxt 2021-2028. Strategin för hållbar tillväxt innehåller tre strategiska områden. Ett av de strategiska områdena är “Utbildning, kompetens och jämlik hälsa”. Regionen ska inom det området arbeta aktivt för en god och jämlik hälsa och nå delmålet “Förbättrad hälsa bland befolkningen samt minskade hälsoskillnader”. Regionen ska uppnå delmålet genom att rikta insatser och anpassa till de människor med störst behov. Insatserna ska främja goda och likvärdiga uppväxtvillkor från tidig ålder. Regionen anser även att det generella stödet till barn och familjer behöver stärkas samt kompletteras med riktade insatser till de barn och familjer med större behov.

Region Halland har sex lokala nämnder, en i varje kommun. De lokala nämnderna verkar på uppdrag av regionfullmäktige och regionstyrelsen. I nämndernas uppdrag ingår bland annat att ta fram kunskapsunderlag, arbeta i utvecklingsprocesser och att samverka med kommuner, civilsamhället och andra aktörer. I verksamhetsplan 2022 för de lokala nämnderna framgår det att verksamheten utgår från strategidokument så som den regionala utvecklingsstrategin (RUS), strategi för hållbar tillväxt och Mål- och budgetdokument. De globala hållbarhetsmålen med Agenda 2030 i spetsen, de åtta folkhälsopolitiska målen, jämlikhets- och rättighetsintegreringsuppdraget samt Lagen för Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter är grundläggande utgångspunkter vid utförande av det uppdrag som givits nämnden. Den övergripande målgrupp är hallänningen generellt, men särskilt utpekad är målgruppen barn och unga samt insatser av främjande och förebyggande karaktär.

Även i Region Hallands folkhälsopolicy kan vi se att regionen har fokus på barn och unga. I folkhälsopolicyn pekar regionen på att det är viktigt att följa FN:s barnkonvention, kopplat till goda uppväxtvillkor. Avsnitt om barn och barnkonventionen återfinns även i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021-2024.

Utöver regionens centrala styrande dokument har vi även sett att regionen har ett barnrättsperspektiv i andra dokument. Regionen har varit delaktig med Länsstyrelsen och länets kommuner i att ta fram en broschyr “Barns rättigheter och föräldrars ansvar”. Broschyren vänder sig till föräldrar och andra viktiga vuxna med ansvar för barn. Broschyren berättar om barns rättigheter utifrån barnkonventionen.

Socialstyrelsen har en handbok “Anmäla oro för barn”. Region Halland har tagit fram ett “halländskt komplement” till Socialstyrelsens handbok.

Bedömning

Innefattar Region Hallands centrala styrdokument ett barnrättsperspektiv?

Ja.

Vår bedömning är att flera av Region Hallands centrala styrdokument innefattar skrivelser om att barn och unga är en prioriterad målgrupp och att hänsyn ska tas till barnets rättigheter. Vår bedömning är emellertid att flera av dokumenten bör förtydligas avseende konkreta satsningar och strategier kopplat till uttryckta ambitioner.

Former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocessen

Revisionsfråga 3: Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocessen?

Iakttagelser

Regionfullmäktige beslutade 2020-10-26 § 77 att inför varje politiskt beslut ska det ha genomförts en jämställdhetsanalys. Vi har fått ta del av mallen för beslutsunderlag som går till regionstyrelsen. I mallen för beslutsunderlag ska en konsekvensbeskrivning finnas med. Genom analys och genomgång av beslutsunderlag som regionstyrelsen tagit del av, inför beslut som rör barn, har vi kunnat se att konsekvensbeskrivning finns med. Handläggaren som skriver beslutsunderlaget ska beskriva konsekvenser utifrån kön och andra bakgrundsfaktorer som är relevanta för ärendet. De frågor som handläggaren ska besvara är bland annat hur beslutet berör människor och där ingår flickor/pojkar. Handläggaren ska även reflektera över hur Region Halland säkerställer människors rättigheter genom att beslut kan ha en direkt eller indirekt påverkan på människor.

Som nämnts i tidigare avsnitt finns det sedan maj 2021 en rutin för regional tillämpning av barnkonventionen som gäller för hälso- och sjukvården. Kopplat till ledning och styrning står det i rutinen att dokument som används som underlag inför beslut, planering, genomförande eller uppföljning av verksamhet ska det framgå hur barnkonventionen beaktas i framtagande av dokumentet. Det framgår även att ledningen ansvarar för att barnkonventionen beaktas i samband med verksamhetsutveckling, verksamhetsförändring samt andra beslut som rör barn. Via e-post har vi frågat vårdförvaltningarna hur de arbetar med rutinen och hur de följer upp arbetet med rutinen. Svar har inkommit från Psykiatri Halland, ambulans, diagnostik och hälsa (ADH), Närsjukvården Halland och Hallands sjukhus. Från svaren som inkommit kan vi konstatera att uppföljning av rutinen sker genom bland annat ledningsgrupper, på APT och barnkonventionen ingår även som punkt i flertalet av verksamheternas aktivitetsplaner. Det inkom exempel på ytterligare rutiner som har tagits fram med anledning av barnkonventionen i flera av verksamheterna:

- Rutin för barns rättigheter i vården,

- Rutin kring hur barnkonventionen ska beaktas i utredningar som gäller barn (rutinen gäller för färdtjänstavdelningen)
- Rutin för barns delaktighet i habilitering
- Rutin för när vårdnadshavare inte fört barn till mottagningen

Ytterligare exempel på hur verksamheterna arbetar med rutinen är att Folk tandvården planerar att tillsätta barnombud på alla kliniker. Uppdragsbeskrivning för det uppdraget är under framtagande.

Region Halland har en barnchecklista som kan användas inför beslut. Den första frågan i barnchecklistan är "kommer beslutet att beröra barn/ungdomar nu eller i framtiden direkt eller indirekt?". Frågan är en ja- och nej fråga, om svaret är nej ska en motivering anges. Om svaret är ja på frågan ska barnchecklistan fyllas i. Det finns fem frågor som ska fyllas i när svaret är ja. Om svaret på någon av de fem frågorna blir nej ska en formulering göras på varför beslutet inte gått i linje med FNs barnkonvention. Om beslutet genomförs rekommenderar regionen att en barnkonsekvensanalys genomförs och kompensatoriska åtgärder tas fram. Från dokument med barnchecklistan framgår det inte inför vilka beslut barnchecklistan ska användas.

I inkomna underlag inför uppstart av granskningen har vi fått en rutin för barnkonsekvensanalyser som gäller för Barn- och ungdomskliniken Hallands sjukhus, publicerad 2019-12-19. I dokumentet står det att barnkonsekvensanalys är ett verktyg för att systematiskt omsätta och synliggöra barnets rättigheter i regionens planering- och beslutprocesser. En barnkonsekvensanalys skall beakta och beskriva barnets bästa samt behov i förhållande till andra intressen.

Regionstyrelsen har sedan 2022-01-01 ingått ett avtal för gemensam verksamhet för utsatta barn, där Halmstad kommun är huvudman och socialnämnderna i de halländska kommunerna är parter. Syftet med verksamheten är att barn som blivit utsatt för brott i form av våld eller övergrepp ska utredas på ett och samma ställe i barnanpassade lokaler. Barnen ska endast behöva åka till en plats och berörda parter ska samverka för att barnen inte ska behöva upprepa sin berättelse för olika myndighetspersoner vid flera tillfällen. I samråd ska myndigheterna dela information och kunskap om barnet och dess situation för att samordna, planera och bedöma de insatser som barnet och dess familj omfattas av.

I en intervju har vi fått information om att det finns en regional överenskommelse om samverkan mellan Region Halland och Hallands kommuner avseende ansvarsfördelning och samordnade insatser till barn, individer med psykisk funktionsnedsättning, individer med riskbruk, skadligt bruk eller beroende samt unga som vårdas utanför det egna hemmet 2022-2024. I överenskommelsen står det att huvudmännen ska möjliggöra individens och närståendes delaktighet och inflytande i insatser som rör den egna vården. I överenskommelsen återfinns ett avsnitt om barns rättigheter.

När det gäller övriga delar av regionen, som t ex inte berörs av rutinen som avser hälso- och sjukvården, är det inte lika tydligt hur barnperspektivet ska tillvaratas i olika arbets- och beslutsprocesser, även om enstaka exempel har framkommit under intervjuer.

Bedömning

Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocessen?

Delvis.

Det finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocessen inom olika verksamheter inom regionen, bland annat hälso- och sjukvården. Vårdförvaltningarna arbetar utifrån rutinen "Regional tillämpning av barnkonventionen" och inom förvaltningarna har ytterligare rutiner tagits fram som rör hur barnets bästa tillvaratas. Vi har erhållit beskrivningar som exemplifierar vårdförvaltningarnas arbete utifrån rutinen. När det gäller beslutsunderlag som ska gå till regionstyrelsen ska en konsekvensbeskrivning finnas med. Det saknas dock regionövergripande styrning hur barnets bästa ska tillvaratas i arbets- och beslutsprocessen och vi bedömer att det inte är tydligt hur detta sker i alla delar av organisationen, t ex där rutinen som rör hälso- och sjukvård inte är rådande.

Former för dialog och inflytande för barn- och unga

Revisionsfråga 4: Finns former för dialog och inflytande för barn- och unga i beslutsprocessen?

lakttagelser

Från intervjuer har vi fått information om att sociala hållbarhetsstrategier från regionen arbetar med dialoger med olika målgrupper i Halland, bland annat med barn och unga. Det sker genom arbetet som utförs genom de sex lokala nämnderna. De lokala nämnderna är involverade i länets kommuner i genomförandet av ungdomsenkäten LUPP². Sociala hållbarhetsstrategier har varit involverade i dialoger som genomförts med barn och unga med koppling till resultatet från LUPP. Genom intervjuer med representanter för kulturförvaltningen har det framkommit att det finns i dagsläget få former för dialoger med unga. Kulturarbetet i regionen genomförs inte direkt med barn och unga, utan genom andra aktörer t ex kommunen.

På Region Hallands hemsida går det att läsa hur regionen har arbetat med delaktighetsprocess och yttrandehantering inför framtagande av den regionala utvecklingsstrategin. På hemsidan framgår det att regionen har haft dialoger med cirka 400 barn och unga genom skolor, föreningar och ungdomsförbund.

Enligt uppgift på Region Hallands hemsida finns det ett patientråd för ungdomar i Halland, på barn- och ungdomskliniken på Hallands sjukhus. Ungdomsrådet träffas en gång i månaden tillsammans med verksamhetschef för Barn- och ungdomskliniken och kan liknas vid ett elevråd i skolan. De förbereder och skickar in frågor till barn- och

² LUPP - lokal uppföljning av ungdomspolitik. Enkäten genomförs i samarbete med myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

ungdomsklinikens ledningsgrupp och fungerar som rådgivare för frågor som medarbetare eller chefer vill stämma av med experter på barnsjukvård.

I rutinen "Regional tillämpning av barnkonventionen" går det att läsa att verksamheter som arbetar med barn ska utarbeta arbetssätt för genomförande av delaktighetsprocesser tillsammans med barn utifrån ett barnrättsperspektiv. I rutinen finns det även beskrivet hur barn ska ges möjlighet till delaktighet vid möte med hälso- och sjukvården. Barn ska ha rätt att få rätt information, rätt att komma till tals och bli lyssnad på samt rätt till inflytande utifrån ålder- och mognadsgrad. När barn kallas till möten vill regionen att information som riktas till barn ska vara anpassat efter barnets behov. Regionen har bland annat informationsmaterial, bildstöd och samtalskarta som kan delges barnet.

Som nämnts i föregående avsnitt har vi ställt frågor till vårdförvaltningarna kopplat till rutinen för "Regional tillämpning av barnkonventionen". Vi har fått in exempel på att Barnpsykiatrin har utarbetat en hemsida riktad till unga innehållande psykopedagogiskt material. Unga personer har fått lämna feedback på en prototyp. När prototypen är färdig kommer fokusgruppsintervjuer med unga genomföras. Habiliteringen har tagit fram en rutin för "barns delaktighet i rehabilitering". Rutinen berör bland annat att barn ska vara delaktiga i rehabiliteringsplaner. I rutinen "Barns rättigheter i vården" står det att barnets inställning till vården ska, så långt det är möjligt, kartläggas och tillmätas betydelse beroende på ålder och mognad. Det finns även skrivelser om barns rätt till självbestämmande.

Under sakgranskningen framfördes kompletterande information om en konferens som regionen planerar att genomföra i oktober 2022 tillsammans med Länsstyrelsen och Laholms kommun. Syftet med konferensen är att de unga själva ska börja formulera hur de vill vara delaktiga i regionalt inflytande och utveckling. Det långsiktiga syftet är att skapa en regional struktur för ungas delaktighet och inflytande.

Bedömning

Finns former för dialog och inflytande för barn- och unga i beslutsprocessen?

Delvis.

Genom inkomna underlag och intervjuer kan vi konstatera att det finns vissa former för dialog och inflytande för barn- och unga i beslutsprocessen. De former som finns sker vanligtvis genom enskilda insatser. Inom vårdförvaltningarna finns det emellertid rutiner som beskriver former för dialog och inflytande för barn- och unga i beslutsprocessen. Även här saknas det regionövergripande rutiner och former för dialog och inflytande och vi bedömer att kraven och förväntningarna på organisationen att leva upp till barnkonventionen utifrån dialog och inflytande bör tydliggöras.

Utbildningsinsatser

Revisionsfråga 5: Har utbildning genomförts om konventionen och dess tillämpning för chefer, medarbetare och förtroendevalda?

lakttagelser

Enligt uppgift på Region Hallands hemsida ingår en grundutbildning kring FN:s barnkonvention för nyanställda samt medarbetare inom regionen. Genomförd utbildning leder till certifiering i FN:s barnkonvention. Från regionkontoret har vi fått information om att antal registrerade som genomfört utbildningen i barnkonventionen var 267 stycken i maj 2022. Medarbetare inom regionen har även möjlighet att gå Sveriges kommuner och regioners (SKR) utbildningar om barns rättigheter. De utbildningar som SKR erbjuder är en kostnadsfri utbildning i barnkonventionen samt en utbildning till barnrättsstrateg. På regionens hemsida står det även att de brukar föra diskussion kring barnrätt på arbetsplatsträffar. Genom intervjuer har vi fått veta att det anordnats en gemensam konferens om barnkonventionen för medarbetare i regionen innan barnkonventionen skulle bli svensk lag.

I rutinen för "Regional tillämpning av barnkonventionen" går det att läsa att närmaste chef ansvarar för att medarbetare har kännedom om rutinen samt att medarbetare har relevant kompetens inom området. Som har nämnts tidigare har vårdförvaltningarna svarat på frågor kopplat till rutinen via e-post. Vårdförvaltningarna har svarat på frågan "Hur säkerställer närmaste chef att medarbetare har relevant kompetens inom området?" Av svaren som inkommit framgår det att medarbetare har möjlighet att genomföra grundutbildningen i barnkonventionen genom kompetensportalen. Några av verksamheterna har skrivit att de genomför kompetensinventeringar vid utvecklingssamtal och att barnkonventionen diskuteras på arbetsplatsträffar samt att föreläsningar erbjuds inom området. Ett ytterligare exempel är att Barnpsykiatrien genomför workshop med nyanställda varje år kopplat till barnkonventionen.

Bedömning

Har utbildning genomförts om konventionen och dess tillämpning för chefer, medarbetare och förtroendevalda?

Delvis

Utbildning och föreläsning har genomförts och möjlighet till utbildning finns. Vi bedömer dock att regionen bör ta ett mer samlat grepp i att säkerställa personalens kompetens, detta då det finns tveksamheter kring hur många som de facto tar del av utbildning och hur kunskap säkerställs i enlighet med rutinen för tillämpning av barnkonventionen inom hälso- och sjukvården där det framgår att närmaste chef ansvarar för att medarbetare har kännedom om rutinen och att medarbetare har relevant kompetens inom området. Det har inte kommit granskningen till del information om förtroendevalda erbjudits utbildning om barnkonventionen och dess tillämpning.

Uppföljning

Revisionsfråga 6: Har regionstyrelsen följt och analyserat aktuell statistik om barns levnadsvillkor och situation i regionen?

lakttagelser

Regionstyrelsen har 2021-06-09 § 66 med ett godkännande överlämnat uppföljningsrapport 1 januari-april 2021 till regionfullmäktige. I uppföljningsrapporten redovisas hur arbetet med området "Stärkt delaktighet" fortlöper. Det framgår att fokus under inledningen av året har varit att utveckla systematiska regiongemensamma kunskapsunderlag om barn och ungas hälsa och livsvillkor som en förutsättning till främjande och förutsättningsskapande insatser.

Från uppföljningsrapport 2 januari-augusti 2021 framgår det att regionen arbetat med att rekrytera en processledare som ska arbeta med att utveckla systematiska regiongemensamma kunskapsunderlag för barn och ungas hälsa och livsvillkor. På regionstyrelsens sammanträde 2021-10-13 § 130 har uppföljningsrapporten med ett godkännande blivit överlämnad till regionfullmäktige. Enligt uppgift från sakgranskning är processledaren rekryterad och har påbörjat arbetet med att utveckla systematiska regiongemensamma kunskapsunderlag för barn och ungas hälsa och livsvillkor. Processledaren ska arbeta halvtid med uppdraget fram till och med sista december 2023.

På regionstyrelsens sammanträde 2022-04-06 § 47 har regionstyrelsen beslutat att föreslå regionfullmäktige besluta att godkänna årsredovisning 2021. I årsredovisningen för 2021 framgår det att det saknas kunskap på övergripande nivå för att kunna rikta insatser och göra prioriteringar när det gäller barn och ungas hälsa och livsvillkor i Halland. Det pågår ett arbete med att utveckla systematiska kunskapsunderlag om barn och ungas hälsa och livsvillkor. Det är ett arbete som sker i samverkan med de halländska kommunerna.

På sammanträdet 2022-06-08 § 94 har regionstyrelsen beslutat att föreslå regionfullmäktige att godkänna uppföljningsrapport 1 januari-april 2022. I uppföljningsrapport 1 januari-april 2022 framgår det kopplat till "Arbeta för goda och jämlika uppväxtvillkor genom tidiga främjande insatser och satsningar på barn och unga" att regionen har påbörjat arbete med att ta fram en hälsodatabas för barn och unga 0-20 år. Det övergripande syftet är att utveckla ett sammanhållet och regiongemensamt kunskapsunderlag som beskriver barn och ungas hälsa, välmående och livsvillkor. Insamlad information ska kunna användas för lokala och regionala analyser samt främja samverkan mellan olika samhällsaktörer. Arbetet innehåller många delar, allt ifrån juridiska aspekter av hur data får hanteras, tekniska lösningar för insamlande av data, till val av vilka indikatorer som är viktiga att samla in. Under årets fyra första månader har kartläggning av möjligheter och svårigheter inom dessa olika delar genomförts.

I samma uppföljningsrapport framgår det kopplat till Överenskommelsen för ökad tillgänglighet som syftar till att skapa förutsättningar för långsiktigt hållbara insatser och att förbättra väntetidsstatistiken. I den överenskommelsen betonas betydelsen av det

förebyggande arbetet och insatser för ökad jämlikhet i hälsa mellan kvinnor och män, samt ett stärkt barnperspektiv.

Region Halland genomför med jämna mellanrum en enkätundersökning - Hälsa på lika villkor. Enkätundersökningen genomfördes senast år 2018 och den kommer genomföras i år. Enkäten skickas ut till slumpvalda hallänningar mellan 18-64 år. När enkäten genomfördes år 2018 innefattade den även svar från personer på 16 år och uppåt. Från uppföljningsrapport 1 januari-april 2022 framgår det att enkätundersökningen genomförs år 2022. Det framgår inte från uppföljningsrapporten om årets enkätundersökning kommer omfatta yngre personer än 18 år men den ska enligt uppgift omfatta personer från 16 år.

Bedömning

Har regionstyrelsen följt och analyserat aktuell statistik om barns levnadsvillkor och situation i regionen?

Nej.

Bedömningen baseras på att regionstyrelsen inte har följt och analyserat aktuell statistik om barns levnadsvillkor och situation i regionen. Vi noterar särskilt att Region Halland har ett pågående arbete med att ta fram regiongemensamma kunskapsunderlag gällande barn och ungas hälsa, så regionen har identifierat detta som ett utvecklingsområde. Regionstyrelsen har fått information om hur arbetet fortlöper genom uppföljningsrapporter och årsredovisning.

Uppföljning och utvärdering av arbetet med barnkonventionen

Revisionsfråga 7: Har regionstyrelsen systematiskt följt upp och utvärderat arbetet med barnkonventionen?

lakttagelser

Regionstyrelsen har 2020-10-14 § 149 beslutat att föreslå regionfullmäktige besluta att godkänna Region Hallands uppföljningsrapport 2 2020. I uppföljningsrapporten framgår det att regionen har under våren 2020 arbetat för att hitta strukturer för att implementera barnrättsfrågor i styrning och ledning. Det framgår även att sedan barnrättslagen trädde i kraft ställer lagstadgade barnrättsfrågor större krav på planering och uppföljningsarbete i regionens verksamhet.

På regionstyrelsens sammanträde 2021-04-14 § 39 har styrelsen beslutat att med ett godkännande överlämna Region Hallands årsredovisning 2020 till regionfullmäktige. I årsredovisningen har regionen konstaterat att barnrättslagen innebär större krav på planering och uppföljningsarbete inom regionens verksamheter. Under år 2020 var inriktningen att skapa en struktur för att implementera barnrättsfrågor i styrning och ledning som en del av det totala rättighets- och jämlikhetsintegrerande arbetet.

Vi kan dock notera att regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott på sitt sammanträde 2021-01-26 § 10 har tagit del av en tjänsteskrivelse (daterad 2021-01-18) med

aktiviteter inom område barn och unga utifrån barnkonventionen. Den gemensamma nämnaren för aktiviteterna är att identifiera, skydda och stödja barn och unga som riskerar att utsättas eller utsätts för psykisk, fysisk misshandel eller vanvård. De aktiviteter som redovisades var orosanmälningar, barnskyddssamverkan och modell samhandling.

Bedömning

Har regionstyrelsen systematiskt följt upp och utvärderat arbetet med barnkonventionen?

Nej.

Bedömningen baseras på att vi inte kan se förekomst av systematiskt uppföljning eller utvärdering utifrån barnkonventionen. Vi har dock noterat att regionstyrelsen har tagit del av uppföljning av hur regionen påverkats av att barnkonventionen blivit svensk lag, men där återfinns ingen analys av hur regionen i dagsläget beaktar och följer barnkonventionen. Vi bedömer att det är av särskild vikt att regionstyrelsen - bland annat utifrån uppsiktsplikten - efterfrågar och inhämtar underlag för att följa upp hur barnkonventionen får praktiskt genomslag och beaktas i Region Hallands olika delar.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Halland genomfört en granskning av regionens arbete utifrån FN:S barnkonvention. Granskningens syfte var att bedöma om regionstyrelsens ledning, styrning och uppföljning är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsens ledning, styrning och uppföljning **inte helt** är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv.

Revisionsfrågor	Bedömning	
Har regionstyrelsen gjort någon analys och vidtagit åtgärder för att förbereda sig inför att barnkonventionen blivit lag?	Nej Vi har inte tagit del av några underlag som påvisar att regionstyrelsen gjort någon analys eller tydligt vidtagit åtgärder med anledning av lagens ikraftträdande. Vi noterar dock bland annat att styrelsen har erhållit information om barnkonventionen samt att en framtagen rutin för tillämpning av barnkonventionen har tagits fram. Rutinen avser hälso- och sjukvårdsdelen av regionen och är fastställd av hälso- och sjukvårdsdirektör. Vi bedömer det som positivt att en rutin har tagits fram men bedömer att det är en brist att motsvarande rutin inte tagits fram för regionens övriga verksamhetsområden.	
Innefattar Region Hallands centrala styrdokument ett barnrättsperspektiv?	Ja Vår bedömning är att flera av Region Hallands centrala styrdokument innefattar skrivelser om att barn och unga är en prioriterad målgrupp och att hänsyn ska tas till barnets rättigheter. Vår bedömning är emellertid att flera av dokumenten bör förtydligas avseende konkreta satsningar och strategier kopplat till uttryckta ambitioner.	
Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocessen?	Delvis Det finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocessen inom olika verksamheter inom regionen, bland annat hälso- och sjukvården. Vårdförvaltningarna arbetar utifrån rutinen "Regional tillämpning av barnkonventionen" och inom förvaltningarna har ytterligare rutiner tagits fram som rör hur barnets bästa tillvaratas. Vi har erhållit beskrivningar som exemplifierar vårdförvaltningarnas arbete utifrån rutinen. När det gäller beslutsunderlag som ska gå till regionstyrelsen ska en konsekvensbeskrivning finnas med. Det saknas dock regionövergripande styrning hur barnets bästa ska tillvaratas i arbets- och	

beslutsprocessen och vi bedömer att det inte är tydligt hur detta sker i alla delar av organisationen, t ex där rutinen som rör hälso- och sjukvård inte är rådande.

Finns former för dialog och inflytande för barn- och unga i beslutsprocessen?

Delvis

Genom inkomna underlag och intervjuer kan vi konstatera att det finns vissa former för dialog och inflytande för barn- och unga i beslutsprocessen. De former som finns sker vanligtvis genom enskilda insatser. Inom vårdförvaltningarna finns det emellertid rutiner som beskriver former för dialog och inflytande för barn- och unga i beslutsprocessen. Även här saknas det regionövergripande rutiner och former för dialog och inflytande och vi bedömer att kraven och förväntningarna på organisationen att leva upp till barnkonventionen utifrån dialog och inflytande bör tydliggöras.

Har utbildning genomförts om konventionen och dess tillämpning för chefer, medarbetare och förtroendevalda?

Delvis

Utbildning och föreläsning har genomförts och möjlighet till utbildning finns. Vi bedömer dock att regionen bör ta ett mer samlat grepp i att säkerställa personalens kompetens, detta då det finns tveksamheter kring hur många som de facto tar del av utbildning och hur kunskap säkerställs i enlighet med rutinen för tillämpning av barnkonventionen inom hälso- och sjukvården där det framgår att närmaste chef ansvarar för att medarbetare har kännedom om rutinen och att medarbetare har relevant kompetens inom området. Det har inte kommit granskningen till del information om förtroendevalda erbjudits utbildning om barnkonventionen och dess tillämpning.

Har regionstyrelsen följt och analyserat aktuell statistik om barns levnadsvillkor och situation i regionen?

Nej

Bedömningen baseras på att regionstyrelsen inte har följt och analyserat aktuell statistik om barns levnadsvillkor och situation i regionen. Vi noterar särskilt att Region Halland har ett pågående arbete med att ta fram regiongemensamma kunskapsunderlag gällande barn och ungas hälsa, så regionen har identifierat detta som ett utvecklingsområde. Regionstyrelsen har fått information om hur arbetet fortlöper genom uppföljningsrapporter och årsredovisning.

Har regionstyrelsen systematiskt följt upp och utvärderat arbetet med

Nej

Bedömningen baseras på att vi inte kan se förekomst av systematiskt uppföljning eller utvärdering utifrån barnkonventionen. Vi har dock

barnkonventionen? noterat att regionstyrelsen har tagit del av uppföljning av hur regionen påverkats av att barnkonventionen blivit svensk lag, men där återfinns ingen analys av hur regionen i dagsläget beaktar och följer barnkonventionen. Vi bedömer att det är av särskild vikt att regionstyrelsen - bland annat utifrån uppsiktsplikten - efterfrågar och inhämtar underlag för att följa upp hur barnkonventionen får praktiskt genomslag och beaktas i Region Hallands olika delar.

Rekommendationer

- Rutin för tillämpning av barnkonventionen finns för hälso- och sjukvården men då motsvarande rutin saknas för övriga verksamhetsområden rekommenderar vi att regionstyrelsen tillser att detta tas fram.
- Regionstyrelsen bör även tillse att övriga delar av organisationen tydliggör hur de arbetar för att barnets bästa ska tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser, likväl som hur barns möjligheter till dialog och inflytande kan stärkas.
- Regionstyrelsen bör analysera hur barnkonventionen följs samt efterfråga och inhämta underlag för att följa upp hur barnkonventionen får praktiskt genomslag och beaktas i Region Hallands olika delar.

2022-09-21

Marie Lindblad

Tobias Bjöörn

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Halland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2022-01-20. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.